

→ Nový impuls – 19. století

V průběhu první čtvrtiny 19. století vznikla nevídaná série romantizujících staveb. Několik knížecích architektů mělo k dispozici slušné prostředky a svůj čas rozhodně nemarnili. Jednotlivé lokality byly propojeny nadhledy a průhledy, zdůrazňujícími komplexnost uměleckého záměru a harmonii díla člověka s dílem přírody. V půli století byl přestavěn skleník a vzápětí celý zámek dostává novogotický vzhled. V poslední čtvrtině 19. století podlehl velkolepým záměrům domy lednických rolníků, stojící od 13. století na návsi a v Dlouhé ulici. Kníže Josef Jan II. je vykoupil, nechal zbo-

FOTO: HN – JAN SILIPOCH

Lednický zámek s okolím je jedním z nejkrásnějších komplexů anglické novogotiky v Evropě

řit a pozemek nechal zavézt kvalitní zeminou. Budovala se nová část parku, vzniklo dnešní náměstí, radnice, škola.

Celý areál je dodnes příkladem spojení hodnot kulturních a přírodních, světských a církevních, příkladem kultivace

probíhající po celá staletí. Může být zdrojem poučení, jak krajinu kultivovat, využívat, přitom ji co nejméně ničit. Před více než stoletím vznikla v Lednici Vyšší ovocnická a zahradnická škola, první v Rakousko-Uhersku. Před půlstoletím na její tradici navázala Mendelova zemědělská a lesnická univerzita; dnes je tu její Zahradnická fakulta. Není náhodou, že tato oblast se považuje za jednu z kolébek moderního lesnictví, v němž mají kořeny i dnešní obory ochrany přírody. Největší poklonu všem proslulým i anonymním budovatelům areálu denně skládá proud turistů, rekreantů, studentů a odborníků z celého světa. ●

ROMANA PARLÁSKOVÁ
MIROSLAV SEDLÁČEK

Lednicko-valtický areál a Pálava

Doporučený tip vede výhradně po značených cyklotrasách, s výjimkou překonání Pavlovských vrchů nabízí jihomoravskou pohodovost a neměl by klást orientační problémy. Jen nejzdatnější z nás, kteří zvolí pěší variantu, budou mít čas na pozoruhodnosti, pro mnohé splní pěší varianta požadavky první alternativy. Ti, co zvolí kolo, byť trasa je na celodenní cyklovýlet krátká, zvládnou část nabízených pozoruhodností a jen nejzdatnější všechny, které v popisu nabízíme.

Začínáme v Lednici, v centru 700 let trvajícího lichtenštejnského panství. Zdejší novogotický zámek v místě původní gotické tvrze patří mezi nejznámější a nejnavštěvovanější. Z východní strany je k němu přičleněn 160 let starý palmový skleník. Do lednického parku, vybudovaného v romantickém slohu se nesmí na kole.

Do Valtic nás čeká jedna z nejhezčích tras v ČR. Vede po dobře schůdných i sjízdných pevných lesních cestách, většinou lesem. K některým památkám musíme podle dobrého značení odbočit a dostaneme se k nim v tomto pořadí: na břehu rybníka Apollo je Apollónův chrám, za Prostředním rybníkem Nový Dvůr v empírovém slohu, hospodářská stavba s chovem koní, následuje U tří Grácií, skládající se z pozdně klasicistního krytého sloupovádi, před nímž je sousoší Tří grácií – tři řeckých bohů – Pallas Athény, Artemidy a Afrodity, dále Svatý Hubert (4,5), nedaleko je romantická novogotická kaple Svatého Huberta, pak míjme teplomilnou doubravu se vzácnými druhy dřevokazných hub Rendezvous, následuje Dianin chrám, klasicistní zámeček Belvedere a za

ním už vstoupíme do Valtic (9,5). Město kolonizovali biskupové z Pasova. Z města dojedeme ke státní hranici a při ní vpravo se posouváme přes rozcestí nedaleko Nového rybníka (18), cenného hnízdiště vodního ptactva k Mikulovu (22). Městská památková rezervace se 112 architektonickými památkami by nás sama dokázala zabavit na celý den. Vyběhnout

si můžeme na dominantní Svatý kopeček se 14 kapličkami křížové cesty a vrcholovou Kaplí Božího hrobu, odkud je vynikající rozhled. Z Mikulova nás čeká po vedlejší silnici prakticky jediné stoupání dnešního dne přes nižší bod hřebene Pálavy. Stranou cesty vlevo zůstane největší jeskyně Pavlovských vrchů Turol, přehlédnout nemůžeme Kočičí skálu a Kočičí kámen, pak míjeme Stovolou horu se zbytky pomezího Siroťčího hrádku v přírodní rezervaci Růžový vrch, sjíždíme do vinařské Klentnice (28) a hřeben přejíždíme do Perné, obce ve stylu venkovského baroka, a pak pohodlně pokračujeme do Horních Věstonic a ještě níž – na břeh Mlýnských nádrží – do Dolních Věstonic (36). S Novomlýnskou nádrží III vlevo jedeme po silnici do Pavlova (39), ojedinělé rezervace lidové architektury, a dál po silnici do Bulhary (46,5). Konečně opouštíme silnici a cestami podél Dyje rozsáhlou mokřadní sníženinou Pastvíska se vracíme do Lednice.

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

TRASA: 1. Lednice – 5045: 2. Svatý Hubert (4,5) – 3. Valtice (9,5) – 411: 4. Nový rybník (18) – 41: 5. Mikulov (22) – 5044: 6. Klentnice (28) – 7. Dolní Věstonice (36) – 5043: 8. Pavlov (39) – 9. Bulhary (46,5) – 10. Lednice (52)

MAPY: ● Okolí Brna jih, Pálava, 1:100 000, turistická mapa, edice Kartografie Praha č. 28
● Okolí Brna-jih, Lednicko-valtický areál, Pálava, 1:100 000, edice KČT č. 24